

بررسی تنگناها و چالشهای پیشروی مهندسان ناظر گندم در استان همدان

طاهره چرخ تابیان*، دکتر کریم نادری مهدی**

چکیده

به باور بیشتر صاحب نظران، نظام ترویج متعارف، پویایی لازم را برای پاسخگویی به نیازهای رو به تغییر کشاورزان ندارد. خدمات ترویج کشاورزی کنونی که از سوی بخش دولتی انجام می‌گیرد، به دلیل ناتوانی در کارکردهای واگذار شده و نبود اثربخشی هزینه‌ها از یک سو و به دلیل ضرورت پاسخگویی به نیازهای گوناگون کشاورزان، از دیگر سو، توانایی زیر پوشش قرار دادن همه بهره‌برداران را ندارد؛ بنابراین، مهندسی کردن فرایند تولید و به دیگر سخن، نظارت پیوسته فرایند تولید از سوی کارشناسان کشاورزی، ضرورتی گریزناپذیر است. از این رو، بررسی چالشها و کاستیهای طرح مهندسان ناظر، به موفقیت و بهبود آن کمک خواهد کرد. هدف کلی این پژوهش نیز، بررسی چالشهای پیشروی مهندسان ناظر گندم بوده است. این تحقیق، از نوع کاربردی و روش آن از نوع پیمایشی است که از جامعه آماری مورد بررسی در آن، به شیوه نمونه‌گیری تصادفی ساده، تعداد ۸۰ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش نیز، پرسشنامه است که روایی آن با بهره‌گیری از دیدگاههای استادان رشته ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا و سازمان جهاد کشاورزی همدان، تأیید، و پایایی آن با به‌کار بردن فرمول کرونباخ-آلفا ($\alpha > 0/92$) محاسبه شد. نتایج به دست آمده از تحلیل عاملی نیز، به استخراج چهار عامل انجامید و برپایه آن، تنگناها و چالشهای مهندسان ناظر، در چهار عامل: سیاسی - ساختاری، نظارت و ارزشیابی، آموزشی-ارتباطی و فردی و حرفه‌ای کشاورزان، تقسیم‌بندی شد که در مجموع نیز، ۷۰ درصد از چالشها را تبیین کرد.

کلیدواژه‌ها:

توسعه کشاورزی، مهندسان ناظر، چالشهای ناظران، ترویج خصوصی.

* کارشناس ارشد توسعه روستایی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان. Email: a.charkhtabian@yahoo.com

** عضو هیئت علمی گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان.

